

sprogede forældre. Derudover er der foretaget interview med de kommuner, der endnu ikke har etableret sprogstimuleringsstilbud.

2. STATUS FOR SPROGSTIMULERINGENS OMFANG I KOMMUNERNE OG TILSLUTNINGEN TIL TILBUDET

I de 179 kommuner, som har etableret sprogstimulering, er der en stor tilslutning til tilbuddet. Næsten halvdelen, nemlig 46 pct., af det samlede antal tosprogede børn i alderen 3-6 år, der endnu ikke er begyndt i børnehaveklasse, modtager sprogstimulering. Det totale antal tosprogede småbørn er 20.069 i de 199 kommuner, som har indberettet antal børn i forbindelse med evalueringen.

Kun 14 pct. af de børn, der modtager sprogstimulering, får tilbuddet uafhængigt af en daginstitution, mens 86 pct. sprogstimuleres inden for daginstitutionernes rammer.

Evalueringen viser, at selv om sprogstimuleringsindsatsen har været lovpligtig siden 1999, har 41 (15 pct.) af de adspurgte kommuner endnu ikke etableret sprogstimuleringsstilbud, selv om disse kommuner har tosprogede småbørn. Til sammenligning viste 2 spørgerunder i kommunerne, foretaget af Undervisningsministeriet i 2000 og 2001, at henholdsvis 33 pct. og 15 pct. af kommuner med tosprogede småbørn endnu ikke havde etableret sprogstimuleringsstilbud. Der er altså ikke sket en udvikling det seneste år. Dog melder 15 kommuner, at de p.t. er i gang med etableringen af tilbud.

Det er dog et begrænset antal tosprogede børn, der går glip af sprogstimuleringen, da hovedparten af de 41 kommuner har få tosprogede elever. Der er primært tale om små kommuner med i alt cirka 3 procent af det samlede antal tosprogede småbørn på landsplan.

Årsagerne til de manglende tilbud er ifølge kommunerne for det første en forventning om, at kommer børnene blot i dagtilbud, lærer de automatisk det danske sprog ved kontakten til dansksprogede børn. En anden årsag er vanskeligheder med at komme i kontakt med forældre til de børn, der ikke går i daginstitution, blandt andet på grund af en manglende informationsindsats. Endelig peges der på, at det ikke er økonomisk rentabelt at etablere et særligt tilbud for de få børn, der er i kommunen.

Et vigtigt omdrejningspunkt i sprogstimuleringsindsatsen er den indledende information til

tosprogede forældre om, at muligheden for sprogstimuleringsstilbuddet eksisterer. I lovbestemmelserne til 1998-loven forudsættes det, at orienteringen blandt andet gives i form af opsøgende arbejde, fx i forbindelse med sundhedsplejerskernes besøg i hjemmene. Endvidere forudsættes det, at forældre, der kan have behov for det, orienteres på deres eget sprog, evt. ved at tosprogede medarbejdere medvirker i et opsøgende arbejde.

Den direkte kontakt med forældrene, hvor der informeres på forældrenes sprog, er udbredt i en række kommuner. Cirka 1/3 af kommunerne tager kontakt til forældrene ved hjemmebesøg af talepædagoger m.v., hvor der informeres både på dansk og forældrenes sprog. Cirka 40 pct. informerer gennem sundhedsplejersker både på dansk og modersmålet. Endelig informerer cirka halvdelen af kommunerne per brev på dansk og modersmålet. Der er tendens til, at de store kommuner spiller på flest strenge i informationsindsatsen. Ligeledes er det især de store kommuner, der informerer på forældrenes eget sprog.

Forud for iværksættelsen af sprogstimuleringsindsatsen skal der ske en sagkyndig vurdering af børnenes sproglige behov. Blandt andet skal omfanget af sprogstimuleringen fastsættes ud fra en konkret vurdering af børnenes sprog og forudsætninger. Derudover skal der løbende, fx en gang årligt, foretages en vurdering af børnenes sproglige udvikling.

I 1/4 af kommunerne foretages der ikke sagkyndig vurdering af tosprogede børn i daginstitution. I stedet gives tilbuddet til alle tosprogede småbørn. I sprogstimuleringsstilbud uden for daginstitutionerne er det hele 38 pct. af kommunerne, der ikke foretager sagkyndig vurdering af de tosprogede børn, før tilbuddet iværksættes. Modsat er det stort set alle kommuner, der foretager en løbende vurdering af barnets sproglige kompetencer.

Omfanget af sprogstimuleringen uden for dagtilbud er fastsat til 15 timer ugentligt i maksimalt 2 år. Baggrunden er, at dette gratistilbud ikke må indebære en konkurrence i forhold til de forældrebetalte daginstitutionstilbud. Evalueringen viser en høj daginstitutionsprocent for tosprogede børn på 84 pct. i 2002. Til sammenligning var daginstitutionsprocenten i 1995 cirka 60 pct. for tosprogede børn. Der er således ikke noget, der tyder på, at de tosprogede forældre fravælger daginstitutioner til fordel for sprogstimulering i andet regi.